

คู่มือฎีกา

การปฏิบัติงานการตรวจสอบข้อเท็จจริง
กรณีราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาของสำนักงาน กปร.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(สำนักงาน กปร.)

สารบัญ

	หน้า
การปฏิบัติงานการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ของสำนักงาน กปร.	1
ขั้นตอนการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา	2
ระยะเวลาการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอน	7
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	9
ประกาศสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เริ่มกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน พ.ศ. 2551	10
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548	12
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโครงการพระราชดำริ พ.ศ. 2534	18
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโครงการพระราชดำริ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546	28

คู่มือฎีกา

การปฏิบัติงานการตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาของสำนักงาน กปร.

ในปี 2551 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ัญเชิญพระราชกระแสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทานพระมหากรุณาธิคุณรับไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และได้พระราชทานแนวพระราชดำริ ในการดำเนินงานฎีกา สรุปได้ดังนี้

1. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่มาจากฎีกา
  - 1.1 โครงการขนาดใหญ่มีงบประมาณในการดำเนินงานสูง มอบหมายให้สำนักงาน กปร. รับดำเนินการ
  - 1.2 โครงการขนาดเล็ก และเป็นโครงการที่มีกิจกรรมดำเนินงานครบวงจร มีความจำเป็นเร่งด่วนและใช้งบประมาณไม่สูงมาก มอบหมายให้มูลนิธิชัยพัฒนาฯ รับไปดำเนินการ
  - 1.3 โครงการที่สามารถใช้งบปกติของส่วนราชการดำเนินการได้ ให้ประสานแจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรับดำเนินการ
2. การทำโครงการแก้ปัญหาของผู้ร้องฎีกา ควรพิจารณาประโยชน์ที่เกิดจากโครงการว่า ต้องสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นชุมชน หมู่บ้านในส่วนรวมมากกว่าแก้ปัญหาเฉพาะผู้ร้อง
3. ทรงให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับผู้ร้อง ชุมชน ในระหว่างการดำเนินการโครงการ โดยควรประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้เห็นถึงพระมหากรุณาธิคุณที่พระราชทานความช่วยเหลือแก่ราษฎรที่เดือดร้อน ทั้งนี้สามารถใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เช่น วิทยุของส่วนราชการในพื้นที่ (วิทยุทหารสถาบันการศึกษา) หรือทางเว็บไซต์ต่าง ๆ

นอกจากนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราชกระแสเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มาจากฎีกา ในโอกาสต่าง ๆ ได้แก่

- โครงการที่ขอพระราชทานพระมหากรุณานั้น หากโครงการใดอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ สำนักงาน กปร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดูแลเป็นพิเศษ ควรทำประชาพิจารณ์ หรือให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตรวจสอบ

และวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นด้วย เพราะโครงการที่จะก่อสร้างในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติควรต้องดูแลเป็นพิเศษ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการบุกรุกทำลายป่าไม้เกินความจำเป็น

- การก่อสร้างอ่างเก็บน้ำที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ควรจะพิจารณาทบทวนให้แน่ชัดอีกครั้ง เพราะเป็นพื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ
- การก่อสร้างอ่างเก็บน้ำที่อยู่ในเขตป่าเพื่อการอนุรักษ์ ควรให้กรมป่าไม้พิจารณาทบทวนถึงความเหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง

◆ ขั้นตอนการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา

สำนักงาน กปร. ได้กำหนดกระบวนการทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา และกรอบระยะเวลาในการปฏิบัติงานโดยให้สรุปเรื่องเสนอสำนักพระราชเลขาธิการภายในไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันที่ได้รับหนังสือจากสำนักพระราชเลขาธิการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : ในกรณีที่ราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา สำนักพระราชเลขาธิการจะเป็นผู้รับเรื่องราวร้องทุกข์ หลังจากนั้นจะแจ้งให้กระทรวงมหาดไทยและจังหวัดในพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนว่ามีจริงหรือไม่ พร้อมทั้งแจ้งเรื่องมายังสำนักงาน กปร. เพื่อพิจารณาและเสนอแนะข้อคิดเห็นพร้อมหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

จากนั้น ภายใน 8 วันทำการ นับจากได้รับหนังสือจากสำนักพระราชเลขาธิการ สำนักงาน กปร. จะทำหนังสือแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรณีๆ ไป เพื่อดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล หรือข้อมูลองค์กรที่ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิสังคมของพื้นที่ ปัญหา ความต้องการ แผนการดำเนินการให้ความช่วยเหลือปกติของภาครัฐ เช่น แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาจังหวัด และข้อมูลด้านเทคนิคการดำเนินงาน ตลอดจนพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

กรณีที่ราษฎรมีหนังสือร้องทุกข์โดยตรงมาที่สำนักงาน กปร. ให้เจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ พิจารณาเบื้องต้นก่อน รวมถึงราษฎรร้องทุกข์ผ่านทางองคมนตรีด้วย

ขั้นตอนที่ 2 : เมื่อแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบประมาณ 1 เดือน สำนักงาน กปร. จะจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมในการตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่ร่วมกับ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งผู้ดูแลฯ ถวายฎีกา ซึ่งกระบวนการทำงานระหว่างการลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง สามารถอธิบายได้ ดังนี้

2.1 การจัดทำประชาพิจารณ์เบื้องต้น

การประชาพิจารณ์เกิดจากการเชิญเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาร่วมในการพิจารณา ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

2.1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1) กรณีฎีกาเกี่ยวกับการขอพระราชทานแหล่งน้ำ หน่วยงานที่นัดหมายมาร่วมแสดงความคิดเห็นได้แก่

- กรมชลประทาน
  - กลุ่มกิจกรรมพิเศษ
  - เจ้าหน้าที่ชลประทานในพื้นที่ ได้แก่ สำนักชลประทานโครงการชลประทานจังหวัด โครงการก่อสร้าง ฝ่ายออกแบบ ฝ่ายพิจารณาโครงการ
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช / กรมป่าไม้

เพื่อมาร่วมให้ความชัดเจนเกี่ยวกับพื้นที่ที่จะพิจารณาเป็นสถานที่ก่อสร้างฝายหรืออ่างเก็บน้ำ โดยหากตรวจสอบเบื้องต้นพบว่า พื้นที่ที่จะดำเนินการก่อสร้างอยู่ในเขตอุทยานฯ ก็จะทำการทำหนังสือเชิญหัวหน้าอุทยานฯ นั้น ๆ มาร่วมตรวจสอบด้วย
- กรมทรัพยากรน้ำ / กรมทรัพยากรน้ำบาดาล / ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด / กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อมาตรวจสอบความซ้ำซ้อนเกี่ยวกับแผนงานและงบประมาณที่จัดให้กับท้องถิ่นในแต่ละปี
- ฝ่ายปกครองในพื้นที่ ได้แก่
  - จังหวัด / อำเภอ
  - องค์การบริหารส่วนตำบล
  - กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
- ราษฎรผู้ดูแลฯ ถวายฎีกา และราษฎรที่มีส่วนได้ส่วนเสียหากจะดำเนินงานโครงการ
- และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) กรณีฎีกาเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ก็จะพิจารณาว่าเรื่องนั้น ๆ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหน่วยงานใดบ้าง ยกตัวอย่างเช่น หากขอพระราชทานถนน ก็ควรเชิญกรมทางหลวงชนบทเป็นหน่วยงานหลักที่เข้าร่วมตรวจสอบ และควรพิจารณาถึงสภาพพื้นที่ที่จะเข้าไปให้ความช่วยเหลือว่า อยู่ในพื้นที่ของใคร ซึ่งต้องเชิญเจ้าของพื้นที่มาให้ความคิดเห็น

ด้วย นอกจากนี้ก็เชิญฝ่ายปกครองในพื้นที่ ราษฎรผู้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาและราษฎรในพื้นที่ มาร่วมตรวจสอบเช่นกัน

2.1.2 ประเด็นของการพูดคุยปรึกษาหารือ จะประกอบด้วย ประเด็นต่างๆ ดังนี้

- ปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นของราษฎรผู้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา
- โครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ในพื้นที่ หากราษฎรขอพระราชทานความช่วยเหลือเรื่องน้ำ ก็ต้องตรวจสอบแหล่งน้ำที่ใช้อยู่ปัจจุบัน
- ข้อมูลเกี่ยวกับความซ้ำซ้อนของโครงการ โดยการสอบถามจากจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ว่า โครงการที่ราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ซ้ำซ้อนกับแผนงานช่วยเหลือปกติของภาครัฐหรือไม่
- สถานะของพื้นที่ที่จะพิจารณาจัดทำโครงการเพื่อให้ความช่วยเหลือราษฎรว่าอยู่ในเขตรับผิดชอบของหน่วยงานใด และมีแนวทางในการขอเข้าใช้พื้นที่ได้อย่างไร
- ข้อเสนอแนะและการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือแก่ราษฎร
- การพูดคุยควรให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และประโยชน์ที่เกิดขึ้นสูงสุด

ทั้งนี้ การพูดคุยสอบถามกับราษฎรของสำนักงาน กปร. จะต้องไม่มีลักษณะเป็นการสร้างเงื่อนไขให้กับหน่วยงาน องค์กร และชุมชน เช่น

- การให้สัญญาว่าจะให้การสนับสนุนโครงการ/งบประมาณในการช่วยเหลือราษฎร
- ไม่เข้าไปร่วมเจรจาในเรื่องปัญหาความขัดแย้งต่างๆ เช่น เจรจาปัญหาขัดแย้งที่ดิน ซึ่งในเรื่องนี้จะต้องให้ชุมชนเจรจากันเอง โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบไปร่วมในการให้ข้อมูล

2.2 การตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่

- เมื่อพูดคุยปรึกษาหารือได้ข้อสรุปเบื้องต้นแล้ว ก็จะต้องขั้นตอนของการตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะได้ร่วมลงพื้นที่โดยเพื่อให้ได้เห็นสภาพพื้นที่จริง

- เน้นการสำรวจและตรวจสอบสภาพภูมิประเทศและภูมิสังคมของพื้นที่ เพื่อพิจารณารูปแบบ/วิธีการและทางเลือกในการให้ความช่วยเหลือราษฎรอย่างเหมาะสม
- ระหว่างที่เดินทางตรวจสอบพื้นที่ จะมีการมอบหมายเจ้าหน้าที่บางส่วนพูดคุยกับราษฎรในพื้นที่ เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของราษฎร

- ใช้เครื่องตรวจจับพิกัดพื้นที่ เพื่อดำเนินการตรวจสอบสภาพพื้นที่ให้แน่ชัด สำหรับนำมาเป็นข้อมูลในการเขียนรายงานทูลเกล้าฯ ถวายในลำดับต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 : หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสรุปผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง พร้อมทั้งพิจารณาหาแนวทางในการให้ความช่วยเหลือ โดยหน่วยงานต่าง ๆ ได้กำหนดระยะเวลาในการส่งข้อมูลมายังสำนักงาน กปร. ดังนี้

- (1) กรมชลประทาน พิจารณาตรวจสอบทางด้านเทคนิควิศวกรรม โดยระยะเวลาตรวจสอบจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน
- (2) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช พิจารณาตรวจสอบพื้นที่ป่า โดยระยะเวลาตรวจสอบจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน
- (3) กระทรวงมหาดไทย ระยะเวลา 15 วัน
- (4) หน่วยงานอื่นๆ ระยะเวลา 30 วัน

ขั้นตอนที่ 4 : เมื่อได้รับข้อมูลตามขั้นตอนที่ 3 แล้ว สำนักงาน กปร. จะดำเนินการสรุปข้อเท็จจริง พร้อมให้ความเห็นประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับแนวทางในการให้ความช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อจัดส่งให้สำนักราชเลขาธิการ โดยระยะเวลาในการจัดทำรายงานสรุปเสนอไปยังสำนักราชเลขาธิการ จะต้องจัดทำให้แล้วเสร็จภายใน 40 วัน หลังจากได้รับหนังสือตอบความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องฉบับสุดท้าย

ทั้งนี้ การเขียนรายงานจะประกอบด้วย 3 ส่วนคือ เรื่องเดิม ข้อเท็จจริง และความเห็นของสำนักงาน กปร. ซึ่งเนื้อหาในรายงานจะต้องเป็นข้อมูลที่แท้จริง ถูกต้อง และเกิดจากการประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ที่ได้ร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับราษฎร โดยในส่วนความเห็นของสำนักงาน กปร. เกี่ยวกับการรับเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต้องแสดงอย่างชัดเจนว่า เห็นสมควรรับเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือว่า ไม่เห็นสมควรรับเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรณีที่เห็นว่าไม่ควรรับเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอาจเสนอแนะถึงแนวทางให้ความช่วยเหลือในรูปแบบอื่นๆ เพิ่มเติมไปด้วยในรายงานทูลเกล้าฯ ถวาย

สำหรับหลักการพิจารณารับเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จะมีการพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 1) โครงการฯ ดังกล่าวเกิดจากปัญหาความเดือดร้อน หรือความต้องการของประชาชนในพื้นที่นั้น ๆ จริง โดยต้องวิเคราะห์ให้เห็นถึงสาเหตุและปัญหาของประชาชนและมีข้อมูลประกอบ เพื่อชี้ให้เห็นถึงสภาพปัญหา
- 2) โครงการฯ ดังกล่าวจะต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อข้อกฎหมาย

3) ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่น หลีกเลี่ยงการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับคนกลุ่มหนึ่ง โดยสร้างประโยชน์ให้กับคนอีกกลุ่มหนึ่ง ไม่ว่าประโยชน์ทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับการลงทุนนั้น จะมีความเหมาะสมเพียงใดก็ตาม

4) โครงการฯ ดังกล่าวจะต้องไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรงและในวงกว้าง

5) ในกรณีที่เกิดกรณีพิพาทเรื่องที่ดินหรือเกิดข้อขัดแย้งอื่น ๆ ในชุมชน ประชาชนในพื้นที่จะต้องร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้แล้วเสร็จก่อน

6) โครงการฯ ดังกล่าวจะต้องเกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่ หากโครงการฯ ใดไม่สามารถช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมในพื้นที่ที่ร้องขอหรือทุกประการที่ร้องขอ จะต้องมีความเห็นทางเทคนิคประกอบการพิจารณา ตลอดจนหาวิธีการอื่นในการให้ความช่วยเหลือต่อไป

7) โครงการฯ จะต้องมีความเหมาะสมกับรายละเอียดของภูมิประเทศ ภูมิสังคมของพื้นที่ ยกตัวอย่างเช่น ราษฎรในพื้นที่ที่มีความต้องการใช้น้ำเพื่อการเกษตร แต่เนื่องด้วยพื้นที่เป็นที่สูง เป็นเนินเขา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องพิจารณาให้ความช่วยเหลือ โดยจะดำเนินการก่อสร้างฝาย เพื่อจัดหาน้ำให้แก่ราษฎร

8) ประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการตั้งแต่นั้น โดยร่วมกันจัดตั้งเป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำตั้งแต่ก่อนดำเนินงาน อีกทั้งร่วมประชุมออกความคิดเห็นต่อรูปแบบและวิธีการดำเนินงานโครงการ ร่วมรับทราบข้อมูลการดำเนินงานโครงการ ร่วมบริหารจัดการโครงการเมื่อดำเนินงานโครงการแล้วเสร็จ ประการสำคัญผลจากการดำเนินงานโครงการดังกล่าวประชาชนจะเป็นผู้ร่วมรับประโยชน์ที่เกิดขึ้น

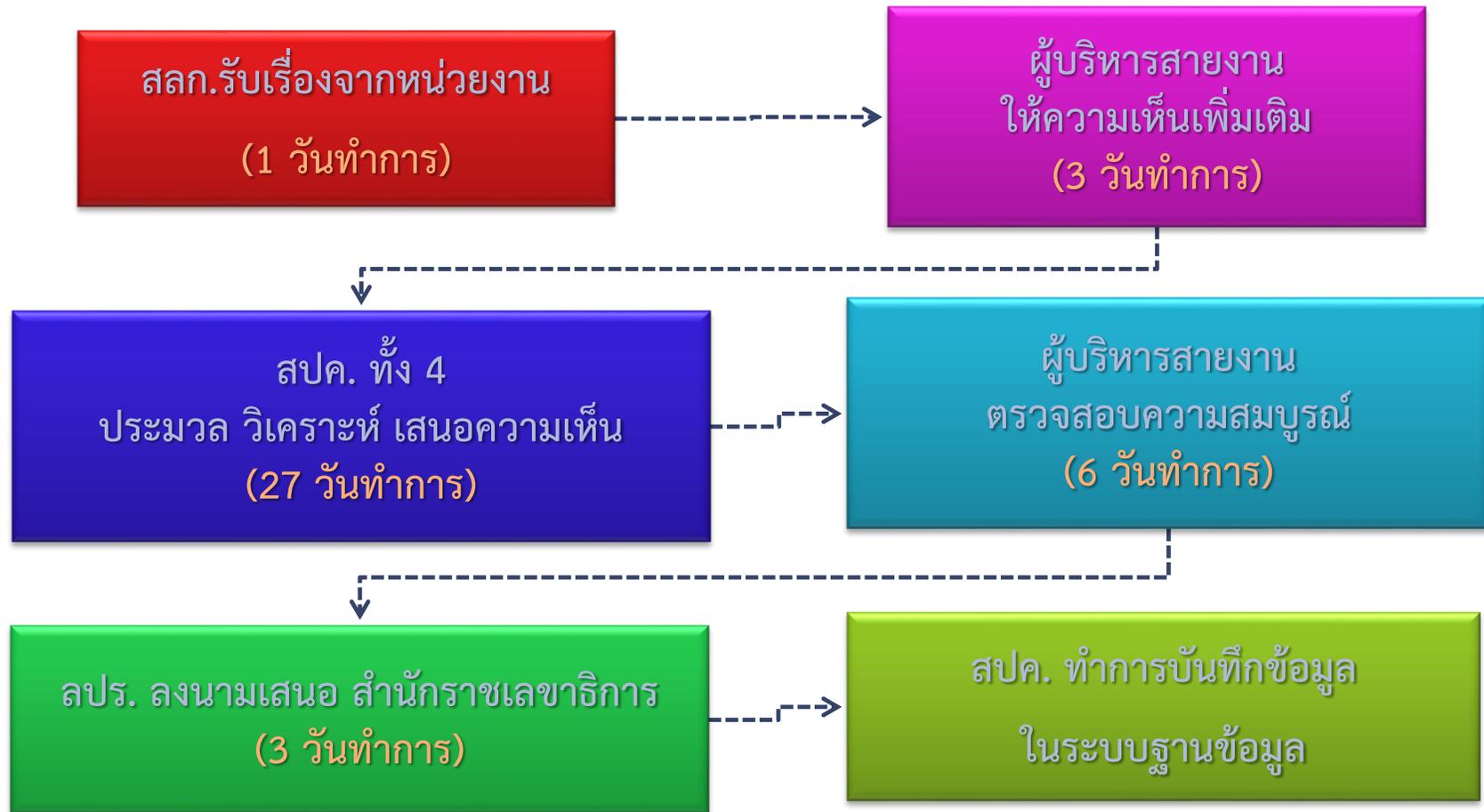
9) สำหรับการพิจารณาโครงการฯ ที่อยู่ในเขตพื้นที่ป่า เพื่อการอนุรักษ์และป่าอื่นๆ จะมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา 5 ประการ ดังนี้

- (1) หลักกฎหมาย
- (2) นโยบายของรัฐ
- (3) หลักทางวิชาการ
- (4) หลักความเหมาะสม
- (5) ผลกระทบที่จะตามมา

ทั้งนี้ การพิจารณาจะไม่นำข้อกฎหมายมาเป็นข้ออ้างเพื่อการไม่กระทำ และไม่ควรรนำความต้องการของผู้ใดมาเป็นข้ออ้างที่จะมาฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่งวิธีการที่ดีที่สุดคือการนำความเหมาะสมมาพิจารณา

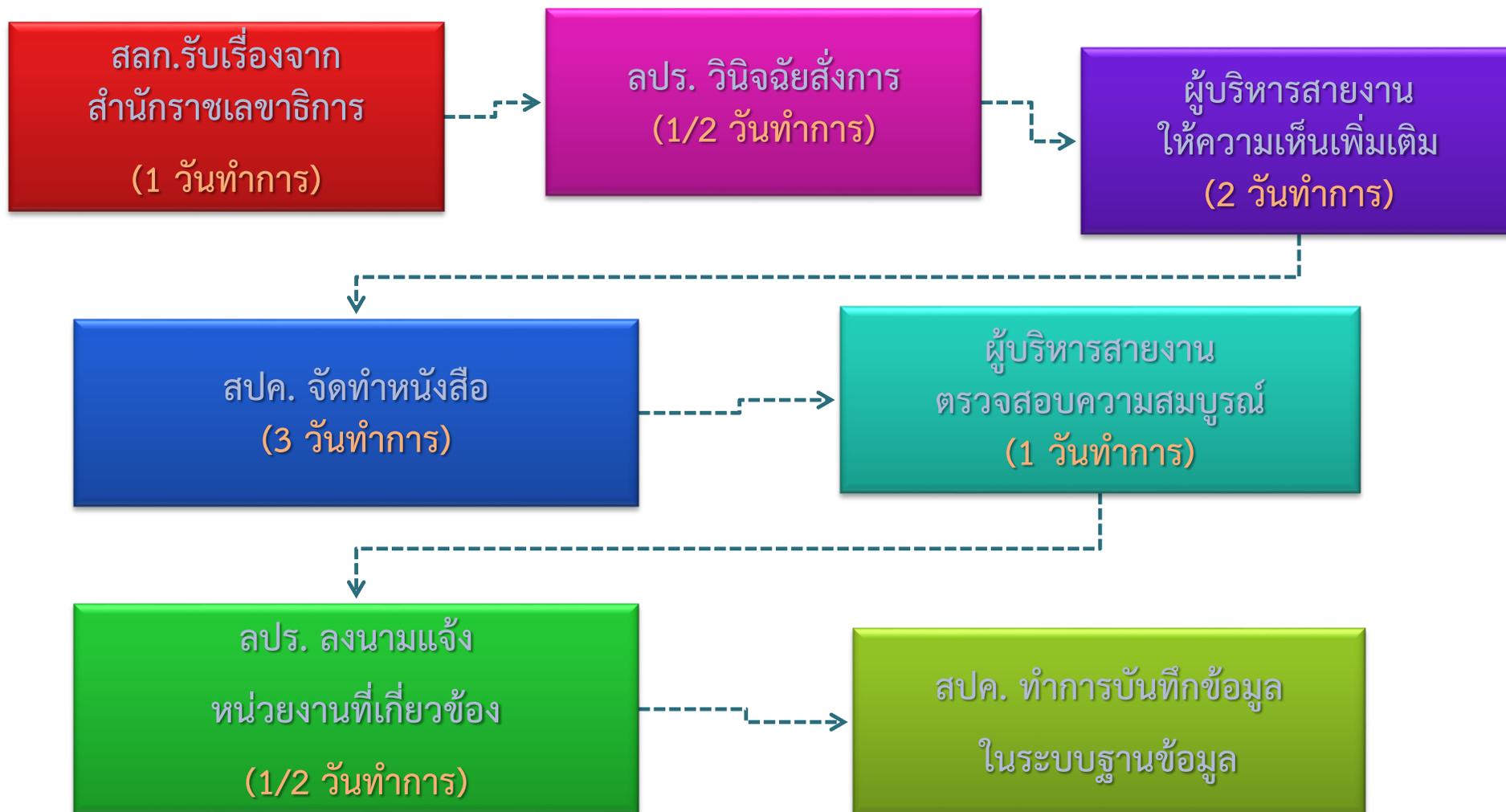
แผนผังกระบวนการในการแก้ไขปัญหาให้แก่ราษฎรผู้ทุกข์ทรมาน ทั่วภูมิภาค

ขั้นตอนประมวล วิเคราะห์ และจัดทำรายงานเสนอความเห็นต่อสำนักราชเลขาธิการ
(40 วันทำการ)

แผนผังกระบวนการในการแก้ไขปัญหาให้แก่ราษฎรผู้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา

ขั้นตอนการแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบข้อเท็จจริงและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา
(8 วันทำการ)

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ประกาศสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เรื่อง กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน พ.ศ. 2551
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2534
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เรื่อง กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่กำหนดให้ส่วนราชการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานแต่ละงาน และประกาศให้ประชาชนและข้าราชการทราบเป็นการทั่วไป ประกอบกับ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การลดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงออกประกาศ กำหนด ระยะเวลาแล้วเสร็จของงานไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เรื่อง กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เรื่อง กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน ลงวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ประกาศนี้แทน

ข้อ ๔ ระยะเวลาดำเนินการแล้วเสร็จของงานให้เป็นตามรายละเอียดที่ปรากฏแนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

(ลงชื่อ)

(นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ)

เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษ

เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เอกสารแนบท้าย

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
เรื่อง กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

รายชื่อกระบวนงาน	ระยะเวลาดำเนินการแล้วเสร็จ
๑. กระบวนงานที่แล้วเสร็จภายใน ๒ - ๑๕ วัน	
๑.๑ การแก้ไขปัญหาให้แก่ราษฎรผู้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา	
๑.๑.๑ ขั้นตอนการแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบข้อเท็จจริงและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา	๘ วัน
๒. กระบวนงานที่ใช้เวลามากกว่า ๑๕ วัน	
๒.๑ การพิจารณาสนับสนุนงบประมาณให้แก่ส่วนราชการเพื่อดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๓๐ วัน
๒.๒ การแก้ไขปัญหาให้แก่ราษฎรผู้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา	
๒.๒.๑ ขั้นตอนการประมวล วิเคราะห์ และจัดทำรายงานเสนอความเห็นส่งสำนักราชเลขาธิการ	๔๐ วัน
รวม ๒ กระบวนงาน	

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๑๐๔.๓๓/๑๕๔๓๘

เลขที่ 38๐1
 สำนักงาน กปร. วันที่ 31/๑๒
 กอก
 เลขที่ 4069
 วันที่ 14/๑๒/๖๕
 เวลา
 วันที่ 15/๖
 วันที่ 1๖/๖
 สำนักนายกรัฐมนตรี
 ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๘

เรียน เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

อ้างถึง หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๔.๓๓/๖๕๓๕๖ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๘

จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘ มาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ได้มีผลบังคับให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ต้องปฏิบัติและดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลเป็นรูปธรรม และไม่ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินโครงการของรัฐ รวมทั้งการปฏิบัติราชการทางปกครอง จึงขอให้มีการเผยแพร่ข้อมูลโครงการของรัฐ ให้แก่ประชาชนทราบตามระเบียบ ข้อ ๕ โดยการดำเนินการในระยะเริ่มแรกขอให้เผยแพร่ข้อมูล ผ่านทางระบบเว็บไซต์ของแต่ละหน่วยงานด้วยอีกทางหนึ่ง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนยืนยันมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายรองพล เจริญพันธุ์)
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ศูนย์บริการประชาชน

โทร ๐-๒๒๘๑-๔๘๗๒, ๐-๒๒๘๒-๓๕๕๕

โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๖๖๖๖ - ๖๖๖๗

ท.ป.ศ. สุวิมล
 เลขที่ 1627
 วันที่ 1๖-๑๒-๖๕
 เวลา ๑๖.๐๐ น.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

พ.ศ. ๒๕๕๘

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐและประชาชน รวมตลอดทั้งเป็นแนวทางในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการของรัฐอย่างกว้างขวาง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธี ประชาพิจารณ์ พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“โครงการของรัฐ” หมายความว่า การดำเนินโครงการของหน่วยงานของรัฐอันเป็นการพัฒนา เศรษฐกิจหรือสังคม ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐหรือโดยวิธีการให้สัมปทานหรือ อนุญาตให้บุคคลอื่นทำ ทั้งนี้ บรรดาที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย วิถีชีวิต หรือส่วนได้เสียเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นใดของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ

“ผู้มีส่วนได้เสีย” หมายความว่า ผู้ซึ่งอาจได้รับความเดือดร้อนหรือความเสียหายโดยตรงจาก การดำเนินงานตามโครงการของรัฐ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวง และให้หมายรวมถึงนายกรัฐมนตรี ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาของสำนักนายกรัฐมนตรีและส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมซึ่งไม่สังกัด สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง

ข้อ ๕ ก่อนเริ่มดำเนินการโครงการของรัฐ หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ ต้องจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลตามข้อ ๗ ให้ประชาชนทราบ และจะรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีตามข้อ ๘ ด้วยก็ได้

หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการของรัฐที่มีผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อประชาชน เป็นส่วนรวมต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีตามข้อ ๘ ก่อนเริ่มดำเนินการ

ข้อ ๖ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมิได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนเริ่มดำเนินการโครงการของรัฐตามข้อ ๕ วรรคหนึ่ง เมื่อผู้มีส่วนได้เสียร้องขอ รัฐมนตรีสำหรับราชการ ส่วนกลาง ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับราชการส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครสำหรับราชการของกรุงเทพมหานคร จะส่งหน่วยงานของรัฐให้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยเร็ว

ข้อ ๗ ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการของรัฐที่หน่วยงานของรัฐต้องเผยแพร่แก่ประชาชนอย่างน้อย ต้องประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

- (๑) เหตุผลความจำเป็น และวัตถุประสงค์ของโครงการ
- (๒) ตารางสำคัญของโครงการ
- (๓) ผู้ดำเนินการ
- (๔) สถานที่ที่จะดำเนินการ
- (๕) ขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการ
- (๖) ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ
- (๗) ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแก่ประชาชนที่อยู่อาศัยหรือประกอบอาชีพอยู่ในสถานที่ที่จะ ดำเนินโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง และประชาชนทั่วไป รวมทั้งมาตรการป้องกัน แก้อิ หรือเยียวยา ความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากผลกระทบดังกล่าว
- (๘) ประมาณการค่าใช้จ่าย ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐจะเป็นผู้ดำเนินโครงการของรัฐเอง ให้ระบุที่มาของเงินที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินโครงการนั้นด้วย

ให้หน่วยงานของรัฐประกาศข้อมูลที่ต้องเผยแพร่แก่ประชาชนตามวรรคหนึ่งในระบบ เครือข่ายสารสนเทศที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจัดให้มีขึ้นตามระเบียบนี้ด้วย

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ปิดไว้โดยเปิดเผย ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงานของรัฐ และสถานที่ที่จะดำเนินโครงการของรัฐนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนเริ่มดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และให้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจัดให้มีขึ้นตามระเบียบนี้ด้วย

ข้อ ๑๒ เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และประกาศให้ประชาชนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

ให้นำความในข้อ ๑๑ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การประกาศตามข้อนี้โดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ เมื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้วปรากฏว่าการดำเนินโครงการของรัฐ โครงการใดอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนมากกว่าข้อมูลที่เผยแพร่แก่ประชาชนตามข้อ ๗ (๗) ถ้ายังมีความจำเป็นต้องดำเนินโครงการดังกล่าวต่อไป หน่วยงานของรัฐต้องกำหนดมาตรการป้องกันแก้ไข หรือเยียวยาความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากผลกระทบดังกล่าวเพิ่มขึ้นตามความเหมาะสมก่อนเริ่มดำเนินการโครงการของรัฐนั้นและประกาศให้ประชาชนทราบ

ให้นำความในข้อ ๑๑ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การประกาศตามข้อนี้โดยอนุโลม

ข้อ ๑๔ ระเบียบนี้ไม่ใช้บังคับแก่

(๑) โครงการของรัฐที่กฎหมายบัญญัติวิธีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หรือผู้มีส่วนได้เสียไว้เป็นการเฉพาะ

(๒) โครงการของรัฐที่เริ่มดำเนินการไปแล้วก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๑๕ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่กำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุนช่วยเหลือ และแนะนำหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการตามระเบียบนี้ รวมทั้งให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำและเผยแพร่แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ให้หน่วยงานของรัฐทราบ โดยจะจัดให้มีการสัมมนาหรือฝึกอบรมเป็นครั้งคราวด้วยก็ได้

(๒) ศึกษาหรือวิจัยเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการให้ข้อมูลและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

(๓) จัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และระบบเครือข่ายสารสนเทศเพื่อประโยชน์ในการประกาศ รวบรวม และให้บริการข้อมูลที่เผยแพร่แก่ประชาชนและข้อมูลเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบนี้

หน้า ๒๘
เล่ม ๑๒๒ ตอนพิเศษ ๕๕ ง   ราชกิจจานุเบกษา   ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจะเชิญผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการให้ข้อมูลและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนมาให้ข้อมูล ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะด้วยก็ได้

ข้อ ๑๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘
พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

ที่ นร ๐๒๐๓/๑๐๘๘๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๓๔

เรื่อง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
พ.ศ. ๒๕๓๔

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ กปร.

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๓/๑๐๒๐๒
ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีในเรื่องนี้

ตามที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๓๔ มาเพื่อทราบ นั้น

บัดนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณา
ลงนามในระเบียบดังกล่าวแล้ว ดังสำเนาที่ได้ส่งมาพร้อมนี้ และได้ประกาศในราชกิจจา-
นุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑๖ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๔ แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ
ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

นาวาอากาศเอก   ลงนามแล้ว

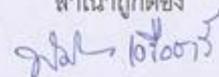
(โสภณ สุวรรณรุจิ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม

โทร. ๒๘๒๘๑๕๐

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพิศมัย เครือชารี)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6ว.

(สำเนา)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พ.ศ. ๒๕๓๔

เพื่อให้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศมากยิ่งขึ้น นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๓๔"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๒๔

(๒) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๗

(๓) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๑

/ข้อ ๔

- ๒ -

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

"ส่วนราชการ" หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการ
งบประมาณ

"รัฐวิสาหกิจ" หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการ
งบประมาณ

"โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ" หมายความว่า โครงการ แผนงาน
และกิจกรรมใด ๆ ที่ส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ดำเนินงานเพื่อสนองพระราช
ดำริ

ข้อ ๕ ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

ข้อความทั่วไป

ข้อ ๖ ในกรณีที่มีปัญหาหรือความจำเป็น ให้ประธานคณะกรรมการพิเศษ
เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริหรือผู้ที่ประธานคณะกรรมการพิเศษ
เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมอบหมายมีอำนาจวินิจฉัยและ
สั่งยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้ตามที่เห็นสมควร รวมตลอดทั้งดำเนินการใด ๆ
ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้เป็นไปตามพระราชประสงค์

หมวด ๒

คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ข้อ ๗ ให้มีคณะกรรมการหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสาน
งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ" เรียกโดยย่อว่า "กปร." ประกอบด้วย

/(๑)

- ๓ -

(๑) นายกรัฐมนตรี	เป็นประธานกรรมการ
(๒) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	เป็นกรรมการ
(๓) ปลัดกระทรวงการคลัง	เป็นกรรมการ
(๔) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เป็นกรรมการ
(๕) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นกรรมการ
(๖) ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน	เป็นกรรมการ
(๗) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	เป็นกรรมการ
(๘) เลขาธิการนายกรัฐมนตรี	เป็นกรรมการ
(๙) เลขาธิการคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
(๑๐) ผู้บัญชาการทหารสูงสุด	เป็นกรรมการ
(๑๑) ผู้บัญชาการทหารบก	เป็นกรรมการ
(๑๒) ราชเลขาธิการ	เป็นกรรมการ
(๑๓) รองราชเลขาธิการหนึ่งคน	เป็นกรรมการ
(๑๔) เลขาธิการ กปร.	เป็นกรรมการและเลขานุการ
(๑๕) รองเลขาธิการ กปร.	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(๑๖) ผู้ช่วยเลขาธิการ กปร.	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(๑๗) เจ้าหน้าที่สำนักราชเลขาธิการหนึ่งคน	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- ข้อ ๘ ให้มีองคมนตรีหนึ่งคนเป็นที่ปรึกษาของ กปร.
- ข้อ ๙ ให้ กปร. มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) ควบคุม กำกับ ดูแล ติดตามผล และประสานการดำเนินงานของ
ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(๒) พิจารณาและกำหนดโครงการเพื่อขอรับความช่วยเหลือทั้งด้านวิชาการและการเงินจากภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งส่งจ่ายเงินที่ได้มาจากการช่วยเหลือดังกล่าวเพื่อโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- ๔ -

(๓) พิจารณาอนุมัติโครงการ แผนงาน และกิจกรรมใด ๆ และพิจารณาอนุมัติงบประมาณรายจ่ายเพื่อดำเนินการตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และงบประมาณรายจ่ายในการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามความจำเป็น

(๔) พิจารณาอนุมัติการเปลี่ยนแปลงโครงการและงบประมาณรายจ่าย เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้ทุกกรณี

(๕) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือเจ้าหน้าที่จากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานสนองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้ตามความเหมาะสม

(๖) มีหนังสือขอให้เจ้าหน้าที่จากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจมาช่วยราชการหรือชี้แจงหรือส่งข้อมูลหรือสถิติใด ๆ ได้

(๗) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ในกรณีที่มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเร่งด่วนหรือพิเศษซึ่งจะต้องดำเนินการเพื่อสนองพระราชดำริโดยเร็ว ให้ประธานกรรมการ กปร. ใช้อำนาจหน้าที่แทน กปร. ได้ แต่ต้องแจ้งให้ กปร. ทราบ หรือประธานกรรมการ กปร. โดยความเห็นชอบของ กปร. จะมอบอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ให้แก่กรรมการ คนใดคนหนึ่งใช้อำนาจหน้าที่แทน กปร. ได้ตามความเหมาะสม

ข้อ ๑๐ ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เรียกโดยย่อว่า "สำนักงาน กปร." มีหน้าที่รับผิดชอบในงานด้านวิชาการ ประสานงาน และงานธุรการของ กปร. และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ กปร. มอบหมาย

ในกรณีจำเป็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงาน กปร. อาจขอให้เจ้าหน้าที่จากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจมาช่วยราชการก็ได้

/ให้เลขาธิการ กปร.

- ๕ -

ให้เลขาธิการ กปร. เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงาน กปร. และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงาน กปร.

ให้รองเลขาธิการ กปร. และผู้ช่วยเลขาธิการ กปร. เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ

ข้อ ๑๑ บรรดาค่าใช้จ่ายสำหรับ กปร. สำนักงาน กปร. คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน และเจ้าหน้าที่ ซึ่งส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้มีคำสั่งให้มาช่วยเหลือการปฏิบัติงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมตลอดทั้งค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็น ให้จ่ายจากเงินค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของสำนักงาน กปร. ที่ กปร. ได้จัดสรรให้หรือจากเงินงบประมาณของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง

หมวด ๓

ประเภทโครงการ

ข้อ ๑๒ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เสนอขอรับการพิจารณาเพื่อดำเนินงานจาก กปร. จะต้องเกี่ยวข้องกับงานประเภทดังต่อไปนี้

ประเภทที่ ๑ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีลักษณะเป็นงานด้านวิชาการ เช่น โครงการประเภทเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง หรือโครงการที่มีลักษณะเป็นงานวิจัย และโครงการใด ๆ ที่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ภายใน ๑ ปี

ประเภทที่ ๒ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีลักษณะเป็นโครงการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยทั่วไปที่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ภายใน ๖ ปี

ประเภทที่ ๓ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีลักษณะเป็นโครงการใหญ่ที่ต้องใช้เวลาดำเนินงานเกิน ๖ ปี จึงแล้วเสร็จ

/ประเภทที่ ๔

- ๖ -

ประเภทที่ ๔ โครงการ แผนงาน และกิจกรรมใด ๆ ที่มีพระราชประสงค์ให้
ดำเนินการ

หมวด ๔

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ข้อ ๑๓ ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับ
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

(๑) ให้เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจนำความตามที่ได้รับ
พระราชดำริเสนอหัวหน้าส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัดอยู่ตาม
ลำดับชั้นและสำนักงาน กปร. ทราบเป็นหนังสือโดยด่วนเมื่อได้รับพระราชดำริ

เมื่อสำนักงาน กปร. ได้รับหนังสือจากเจ้าหน้าที่ผู้รับทราบความตาม
พระราชดำริเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริซึ่งโครงการดังกล่าว
เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหลายส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ให้สำนักงาน กปร.
มีหนังสือแจ้งให้ทุกส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ที่เกี่ยวข้องทราบโดยด่วน

(๒) เมื่อส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องได้รับหนังสือแจ้งจาก
สำนักงาน กปร. หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจดังกล่าว
จัดทำรายละเอียดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมทั้งกำหนดวงเงิน
งบประมาณรายจ่ายเสนอสำนักงาน กปร. โดยด่วน

(๓) เมื่อสำนักงาน กปร. ได้รับรายละเอียดโครงการและวงเงินงบประมาณ
รายจ่ายจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้สำนักงาน กปร. รวบรวม
รายละเอียดโครงการและวงเงินงบประมาณรายจ่ายสำหรับโครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจดังกล่าวและพิจารณากลับกรองและ
นำเสนอ กปร. พิจารณาตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้โดยด่วน

- ๗ -

(๔) ในกรณีที่ กปร. หรือประธานกรรมการ กปร. ได้อนุมัติโครงการ แผนงาน หรือกิจกรรมใด ๆ และงบประมาณรายจ่ายแล้ว และมีงบประมาณผูกพันในปีต่อ ๆ ไป ให้สำนักงานงบประมาณเป็นผู้จัดสรรงบประมาณผูกพันเพื่อให้โครงการ แผนงาน และกิจกรรมใด ๆ ดังกล่าวสามารถดำเนินไปได้อย่างเรียบร้อย

(๕) เมื่อการพิจารณาเสร็จสิ้น ให้สำนักงาน กปร. แจ้งผลการพิจารณาของ กปร. ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องทราบ

ข้อ ๑๔ เมื่อ กปร. อนุมัติโครงการ แผนงาน และกิจกรรมใด ๆ และวงเงินงบประมาณรายจ่ายแล้ว ให้สำนักงาน กปร. แจ้งการอนุมัติดังกล่าวเป็นหนังสือให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปตามขั้นตอนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่งอันเป็นระเบียบแบบแผนของทางราชการโดยด่วน

หมวด ๕

การอนุมัติโครงการ

ข้อ ๑๕ ให้ กปร. หรือประธานกรรมการ กปร. พิจารณาอนุมัติโครงการ และงบประมาณรายจ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจตามประเภทโครงการ ดังนี้

(๑) โครงการประเภทที่ ๑ กปร. หรือประธานกรรมการ กปร. พิจารณาอนุมัติโครงการ และงบประมาณรายจ่ายตามโครงการได้ทั้งหมด เพื่อให้ดำเนินงานได้ทันที

(๒) โครงการประเภทที่ ๒ กปร. หรือประธานกรรมการ กปร. พิจารณาอนุมัติโครงการ และงบประมาณรายจ่ายเพื่อให้สามารถเริ่มดำเนินงานได้ในระยะแรกหรือปีแรก ส่วนงบประมาณดำเนินการในปีต่อไป ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องจะต้องเสนอของบประมาณรายจ่ายตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ

/(๓)

- ๘ -

(๓) โครงการประเภทที่ ๓ กปร. หรือประธานกรรมการ กปร. พิจารณาอนุมัติโครงการ หรือพิจารณาเสนอโครงการไปตามขั้นตอนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอันเป็นระเบียบแบบแผนของทางราชการ และในกรณีที่ กปร. อนุมัติโครงการแล้ว กปร. อาจอนุมัติงบประมาณรายจ่ายของโครงการได้บางส่วน เพื่อให้สามารถเริ่มดำเนินงานตามโครงการได้โดยเร็ว หรือไม่อนุมัติงบประมาณรายจ่ายของโครงการโดยให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องทำความตกลงกับสำนักงานงบประมาณต่อไปก็ได้

(๔) โครงการประเภทที่ ๔ กปร. หรือประธานกรรมการ กปร. พิจารณาอนุมัติโครงการ แผนงาน กิจกรรมใด ๆ และงบประมาณรายจ่ายได้ตามความเหมาะสมในทุกกรณี

(๕) เพื่อให้การดำเนินงานสนองพระราชดำริเป็นไปตามพระราชประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ให้ กปร. หรือประธานกรรมการ กปร. มีอำนาจสั่งยกเว้นการปฏิบัติตาม หมวด ๕ ข้อ ๑๕ (๑) (๒) และ (๓) และมีอำนาจพิจารณาอนุมัติโครงการ แผนงาน กิจกรรมใด ๆ และงบประมาณรายจ่ายได้ในทุกกรณี

หมวด ๖

งบประมาณรายจ่าย

ข้อ ๑๖ ให้สำนักงานงบประมาณจัดสรรงบประมาณตามความจำเป็นและเหมาะสมให้กับสำนักงาน กปร. เป็นประจำทุกปีงบประมาณ

/หมวด ๗

- ๙ -

หมวด ๗
อัตรากำลัง

ข้อ ๑๗ ให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและสำนักงานประมาณ
จัดสรรอัตรากำลังที่จำเป็นแก่สำนักงาน กปร. โดยให้ถือว่าเป็นความสำคัญเร่งด่วน
ลำดับแรกเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการสนองพระราชดำริได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๘ บรรดาข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง และประกาศซึ่งได้ออกโดย
อาศัยอำนาจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๒๔ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไป ทั้งนี้ เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ
บทแห่งระเบียบนี้

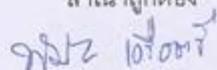
ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๔

(ลงนาม) อานันท์ ปันยารชุน

(นายอานันท์ ปันยารชุน)

นายกรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพิศมัย เครือชารี)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6ว.

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๐๒๒๒

เลขที่ ๑๕๑๕
 สำนักงาน ก.ป. รั้ววันที่ ๑๕/๑๒/๕๖
 เวลา.....
 ร.ภ.ร.-๓
 เลขที่.....
 รั้ววันที่.....
 เวลา.....
 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
 ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ฉบับที่ ๒)
 พ.ศ. ๒๕๕๖

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

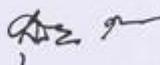
อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
 ที่ กร ๐๐๐๔/๑๗๕๗ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๖

ตามที่ได้ส่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
 (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ไปเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา นั้น

บัดนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว
 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๒๐ ตอนพิเศษ ๗๘ ง วันที่ ๑๘
 กรกฎาคม ๒๕๕๖ แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรัชย์ ภูประเสริฐ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
 เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๐๖-๗
 ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๕๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๕๘

(1188/1/8)

กพง.
 เลขที่ ๑๕๑๕
 รั้ววันที่ ๑๕/๑๒/๕๖
 เวลา.....

พ.ศ. ๒๕๕๖
 เลขที่.....
 รั้ววันที่.....
 เวลา.....

**ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๔๖**

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๓๔ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑(๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความใน ข้อ ๗ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ ๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ" เรียกโดยย่อว่า "กปร." ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี	เป็นประธานกรรมการ
(๒) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	เป็นกรรมการ
(๓) ปลัดกระทรวงการคลัง	เป็นกรรมการ
(๔) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เป็นกรรมการ
(๕) ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เป็นกรรมการ
(๖) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นกรรมการ
(๗) ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	เป็นกรรมการ
(๘) ราชเลขาธิการ	เป็นกรรมการ
(๙) เลขาธิการนายกรัฐมนตรี	เป็นกรรมการ

/(๑๐) เลขานุการ.....

- ๒ -

(๑๐) เลขานุการคณะกรรมการพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
(๑๑) ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ	เป็นกรรมการ
(๑๒) ผู้บัญชาการทหารสูงสุด	เป็นกรรมการ
(๑๓) ผู้บัญชาการทหารบก	เป็นกรรมการ
(๑๔) รองราชเลขาธิการที่ราชเลขาธิการ มอบหมายจำนวนหนึ่งคน	เป็นกรรมการ
(๑๕) เลขานุการ กปร.	เป็นกรรมการและเลขานุการ
(๑๖) รองเลขานุการ กปร.	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(๑๗) ที่ปรึกษาด้านการประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงาน กปร.	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(๑๘) เจ้าหน้าที่สำนักราชเลขาธิการที่ ราชเลขาธิการมอบหมายจำนวนหนึ่งคน	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ"

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของข้อ ๑๐ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ให้รองเลขานุการ กปร. และที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการอันเนื่อง
มาจากพระราชดำริ สำนักงาน กปร. เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ"

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๖

พันตำรวจโท

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง

(นายปวิตร นวะมะรัตน์)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๘ ๖.